

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ทำการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์และกฎหมายที่นำมาปรับใช้กับข้อสัญญาลิสซิ่งรถยนต์แล้ว ทำให้ทราบถึงกฎหมายต่าง ๆ ที่นำมาปรับบังคับใช้กับการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ทั้งผู้ประกอบการธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ที่เป็นสถาบันการเงินและที่มีใช้สถาบันการเงิน จึงได้บทสรุปและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ลิสซิ่งรถยนต์เป็นการให้สินเชื่อประเภทหนึ่ง ถือเป็นทางเลือกใหม่ในการได้รถยนต์มาใช้ในกิจการของผู้บริโภค โดยที่ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมากในการจัดการรถยนต์ ซึ่งธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์นี้เป็นการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้บริโภคในปัจจุบันที่ต้องการเช่ารถยนต์มาใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบกิจการของตน โดยที่ผู้บริโภคจะเป็นผู้เลือกรถยนต์ตามความประสงค์ของตนเองและในขณะที่เช่ารถยนต์นี้ผู้บริโภคยังไม่มีความประสงค์จะได้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์นั้น แต่เมื่อสิ้นสุดสัญญาแล้วหากผู้บริโภคประสงค์ที่จะได้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์นั้นก็สามารถซื้อมาเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองได้หรือจะเช่ารถยนต์ต่อก็สามารถทำการเช่าต่อได้หรือหากไม่ประสงค์จะเช่าต่อก็ทำการส่งคืนรถยนต์นั้นให้กับผู้ประกอบการไปซึ่งจะขึ้นอยู่กับข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่ง โดยสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ที่ผู้ประกอบการจัดทำขึ้นมักมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ผู้เขียนจึงได้ทำการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในทางกฎหมายระหว่างสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ สัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเช่าซื้อรถยนต์และสัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สาระสำคัญของสัญญา

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ เป็นสัญญาที่ผู้ให้เช่าจัดซื้อรถยนต์ตามที่ผู้เช่าได้เลือกไว้ด้วยตนเองแล้วนำมาให้ผู้เช่าเช่าภายในระยะเวลาที่ได้ตกลงกันไว้ ซึ่งกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ยังคงเป็นของผู้ให้เช่าอยู่ ผู้เช่ามิได้มุ่งหวังในการได้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่า โดยสัญญาลิสซิ่งนี้มีเงื่อนไขว่าเมื่อสิ้นสุดสัญญาแล้วผู้เช่าสามารถซื้อรถยนต์ที่เช่านั้นมาเป็นกรรมสิทธิ์ของตนหรือทำการเช่าต่อ

หรือหากไม่ต้องการเช่าก็ส่งมอบรถยนต์ที่เช่าคืนแก่ผู้ให้เช่า ซึ่งจะเป็นไปตามข้อตกลงในสัญญา ลิสซิ่ง ระหว่างคู่สัญญา

สัญญาเช่ารถยนต์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 537 เป็นสัญญาที่ ผู้ให้เช่าตกลงให้ผู้เช่าได้ใช้ประโยชน์ในรถยนต์ที่เช่าภายในระยะเวลาที่ตกลงกันและผู้เช่ามีหน้าที่ ต้องชำระค่าเช่าแก่ผู้ให้เช่า ซึ่งผู้เช่ามุ่งหวังในการได้ใช้ประโยชน์ในรถยนต์ที่เช่าเท่านั้นมิได้มุ่งหวัง ในการได้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์นั้น อีกทั้งผู้ให้เช่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของรถยนต์ที่เช่าก็ได้

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 572 เป็นสัญญา ที่เจ้าของรถยนต์เอารถยนต์ออกให้เช่าและให้คำมั่นว่าจะขายรถยนต์หรือว่าจะให้รถยนต์นั้นตกเป็น สิทธิของผู้เช่า เมื่อผู้เช่าทำการชำระเงินค่าเช่าซื้อแก่ผู้ให้เช่าครบถ้วนแล้วซึ่งสัญญาเช่าซื้อนี้ผู้เช่า มุ่งหวังในการได้รับกรรมสิทธิ์ในรถยนต์ที่เช่า อีกทั้งผู้ให้เช่าต้องเป็นเจ้าของรถยนต์ที่ให้เช่าด้วย

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ เป็นสัญญาที่ผู้ซื้อจะค่อย ๆ ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ แก่ผู้ขาย โดยที่ผู้ซื้อจะได้รถยนต์ไปใช้ก่อน แต่ในทางปฏิบัติกรรมสิทธิ์ในรถยนต์จะยังไม่โอน ไปยังผู้ซื้อจนกว่าผู้ซื้อจะได้ชำระราคาจนครบถ้วนแล้วแต่ในบางกรณีกรรมสิทธิ์ในรถยนต์อาจโอน ไปยังผู้ซื้อเลยก็ได้

2. แบบของสัญญาหรือหลักฐานเพื่อการฟ้องร้องบังคับตามสัญญา

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ไม่มีกฎหมายที่ใช้บังคับกับสัญญาลิสซิ่งรถยนต์โดยเฉพาะแบบ ของสัญญาลิสซิ่งจึงไม่มีการกำหนดไว้

สัญญาเช่ารถยนต์ เป็นการเช่าสังหาริมทรัพย์ กฎหมายมิได้มีการบังคับว่าสัญญาเช่า รถยนต์จะต้องทำตามแบบ จึงไม่ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ หรือทำเป็นหนังสือและจดทะเบียน ต่อเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 538¹ แต่อย่างไร

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 572 วรรคสอง กำหนดว่า “สัญญาเช่าซื้อนั้นถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าเป็นโมฆะ” ซึ่งการทำสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ นั้นจะต้องทำเป็นหนังสือเสมอและคู่สัญญาต้องลงลายมือชื่อทั้งสองฝ่าย มิเช่นนั้นสัญญาเช่าซื้อ รถยนต์ย่อมเป็นโมฆะ

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ มิได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะ กฎหมายมิได้มีการ บังคับให้ทำตามแบบเพียงแต่ให้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับ

¹ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 538 “เช่าสังหาริมทรัพย์นั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสือ อย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องบังคับคดีได้ไม่ ถ้าเช่ามีกำหนด กว่าสามปีขึ้นไปหรือกำหนดตลอดอายุของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าไว้ หากมิได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ ท่านว่าการเช่านั้นจะฟ้องร้องให้บังคับคดีได้แต่เพียงสามปี.”

ผิดเป็นสำคัญ หรือได้มีการวางประจำไว้ หรือได้ชำระหนี้บางส่วนแล้ว จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีกันได้²

3. การกำหนดข้อสัญญาในการเรียกผลประโยชน์ในลักษณะของดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ คิดต้นทุนทั้งหมดรวมดอกเบี้ยและค่าความเสี่ยง ซึ่งการกำหนดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาลิสซิ่งสามารถคิดได้เกินกว่าร้อยละ 15% อีกทั้งยังสามารถกำหนดค่าเสียหายเพิ่มเติมจากอัตราดอกเบี้ยปกติได้เมื่อผู้เช่าผิดนัด

สัญญาเช่ารถยนต์ จะมีการคิดต้นทุนบวกกับค่าบำรุงรักษารถยนต์

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ จะมีการคิดต้นทุนทั้งหมดรวมเข้าไปในค่าเช่าซื้อแต่ละงวด ซึ่งค่างวดทุกงวดจะมีอัตราที่เท่ากันและเมื่อมีการผิดนัดผิดสัญญาผู้ให้เช่าซื้อสามารถเรียกเบี้ยปรับได้อีก

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ ผู้ขายจะได้รับชำระเป็นงวด ๆ ราคาขายแบบเงินผ่อนเป็นราคาที่รวมทั้งดอกเบี้ย กำไรหรือความเสี่ยงไว้ด้วย ย่อมทำให้ราคาซื้อขายเงินผ่อนสูงกว่าการซื้อขายแบบธรรมดาทั่วไป

4. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาของคู่สัญญาแต่ละฝ่าย

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ส่วนใหญ่จะเป็นลิสซิ่งทางการเงิน (Financial Lease) ฝ่ายผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดการเช่าเพียงฝ่ายเดียวไม่ได้ ส่วนฝ่ายผู้ให้เช่าจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้เมื่อผู้เช่าผิดนัดผิดสัญญา

สัญญาเช่ารถยนต์ ผู้ให้เช่าจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเมื่อผู้เช่าผิดสัญญาหรือไม่ทำตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนผู้เช่าจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเมื่อผู้ให้เช่าผิดสัญญา เช่น ผู้ให้เช่าไม่ซ่อมแซมทรัพย์สินที่เช่า ทรัพย์สินที่เช่าชำรุดบกพร่องหรือทรัพย์สินที่เช่าไม่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ ผู้ให้เช่าซื้อและผู้เช่าซื้อจะตกลงเลิกสัญญากันก่อนกำหนดก็ได้ เมื่อเลิกสัญญากันแล้วยอมส่งผลให้ผู้เช่าซื้อชำระงบลง และเมื่อสัญญาชำระงบลงแล้วคู่สัญญาต้องให้แต่ละฝ่ายกลับคืนสู่สถานะเดิม ผู้เช่าจะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ในเวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้

² ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 456 "...สัญญาจะขายหรือจะซื้อหรือค้ำประกันในการซื้อขายทรัพย์สินตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่ง ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดลงลายมือชื่อฝ่ายผู้ต้องรับผิดชอบเป็นสำคัญหรือได้วางประจำไว้ หรือได้ชำระหนี้บางส่วนแล้ว จะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่."

บทบัญญัติที่กล่าวมาในวรรคก่อนนี้ ให้ใช้บังคับถึงสัญญาซื้อขายสังหาริมทรัพย์ซึ่งตกลงกันเป็นราคาสองหมื่นบาทหรือกว่านั้นขึ้นไปด้วย."

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 573 ส่วนฝ่ายผู้ให้เช่าซื้อนั้นจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ต่อเมื่อผู้เช่าซื้อผิดนัดหรือผิดสัญญา

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายอย่างหนึ่งเมื่อผู้ซื้อไม่ชำระราคาฝ่ายผู้ขายมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

5. สิทธิในการบอกเลิกสัญญาเพราะเหตุผิดนัดชำระหนี้ตามสัญญา

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะ ฝ่ายผู้ให้เช่าจึงใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ได้แม้ผู้เช่าจะผิดนัดชำระเงินเพียงงวดเดียว

สัญญาเช่ารถยนต์ เมื่อผู้เช่าไม่ชำระค่าเช่ารถยนต์ผู้ให้เช่าจะบอกเลิกสัญญาเสียก็ได้ แต่ถ้าค่าเช่านั้นจะพึงส่งเป็นรายเดือนหรือส่งเป็นระยะยาวกว่ารายเดือนขึ้นไปผู้ให้เช่าต้องบอกกล่าวแก่ผู้เช่าก่อนว่าให้ชำระค่าเช่าภายในเวลาใด ซึ่งพึงกำหนดอย่าให้น้อยกว่า 15 วัน ซึ่งเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 560

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 574 ฝ่ายผู้ให้เช่าจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ต่อเมื่อผู้เช่าผิดนัดไม่ใช้เงินสองคราวติด ๆ กันหรือกระทำผิดสัญญาในข้อที่เป็นส่วนสำคัญ แต่ปัจจุบันสัญญาเช่าซื้อรถยนต์เป็นสัญญาที่ถูกควบคุมโดยคณะกรรมการควบคุมสัญญา ตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2555 ผู้ให้เช่าซื้อที่มีสิทธิที่จะบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อได้ ในกรณีผู้เช่าซื้อผิดนัดค่าเช่าซื้อรายงวด 3 งวดติด ๆ กัน และผู้ให้เช่าซื้อมีหนังสือบอกกล่าว ผู้เช่าซื้อให้ใช้เงินรายงวดที่ค้างชำระนั้นภายในเวลาอย่างน้อย 30 วันนับแต่วันที่ผู้เช่าซื้อได้รับหนังสือและผู้เช่าซื้อละเลยไม่ปฏิบัติตามหนังสือบอกกล่าวนั้น

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ กฎหมายไทยมิได้มีการบัญญัติการซื้อขายเงินผ่อนไว้โดยเฉพาะ สิทธิในการบอกเลิกสัญญานั้นผู้ขายมักกำหนดว่าหากผู้ซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินแม้เพียงงวดเดียว ผู้ขายก็มีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ทันที

6. ผลภายหลังการบอกเลิกสัญญา

สัญญาลิสซิ่งรถยนต์ เมื่อมีการบอกเลิกสัญญาฝ่ายผู้เช่าต้องส่งคืนรถยนต์ที่เช่าแก่ผู้ให้เช่า อีกทั้งต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนสำหรับบรรดาความเสียหายใด ๆ ซึ่งเป็นผลโดยตรงและเป็นผลต่อเนื่องทั้งหมด รวมทั้งการขาดผลกำไรด้วย

สัญญาเช่ารถยนต์ เมื่อมีการบอกเลิกสัญญากันแล้วผู้เช่าจะต้องคืนรถยนต์ที่เช่าให้แก่ผู้ให้เช่า

สัญญาเช่าซื้อรถยนต์ เมื่อมีการบอกเลิกสัญญากันแล้วผู้เช่าจะต้องคืนรถยนต์ที่เช่าซื้อให้แก่ผู้ให้เช่าโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 573 และคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งกลับคืนสู่ฐานะเดิม

สัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ เมื่อมีการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาแล้วผู้ซื้อจะต้องคืนรถยนต์แก่ผู้ขายโดยที่เงินค่างวดที่ได้เคยชำระไปแล้วนั้นไม่สามารถเรียกคืนได้ และคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำเป็นต้องให้อีกฝ่ายหนึ่งกลับคืนสู่ฐานะเดิม

จากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างในทางกฎหมายระหว่างสัญญา리스ซึ่งรถยนต์กับสัญญาเช่ารถยนต์ สัญญาเช่าซื้อรถยนต์และสัญญาซื้อขายเงินผ่อนรถยนต์ ทำให้ทราบว่าสัญญา리스ซึ่งรถยนต์ที่ผู้ประกอบการจัดทำขึ้นมักมีลักษณะโดยทั่วไปที่คล้ายคลึงกับสัญญาต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น แต่สัญญา리스ซึ่งรถยนต์ก็มีลักษณะบางประการที่แตกต่างออกไปอันเป็นลักษณะเฉพาะของสัญญา리스ซึ่งรถยนต์เท่านั้น

และจากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์และกฎหมายที่นำมาปรับใช้กับข้อสัญญาอิสซึ่งรถยนต์ ทำให้ผู้เขียนสามารถสรุปปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันอันจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดบทกฎหมายที่จะนำมาบังคับใช้กับอิสซึ่งรถยนต์ได้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1 ปัญหาทางกฎหมายในการกำกับดูแลการจัดตั้งบริษัทที่จะประกอบธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์

การประกอบธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์ในปัจจุบันมีทั้งสถาบันการเงินและที่มิใช่สถาบันการเงิน คงมีเพียงเฉพาะสถาบันการเงินเท่านั้นที่มีการกำกับดูแลการจัดตั้งบริษัทที่จะประกอบธุรกิจอิสซึ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าหากสถาบันการเงินใดประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์จะต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามข้อกำหนดที่ได้มีการประกาศใช้บังคับด้วย จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการอิสซึ่งที่เป็นสถาบันการเงิน ไม่ใช่ทุกสถาบันการเงินที่จะสามารถประกอบธุรกิจอิสซึ่งได้ แต่การจะประกอบธุรกิจอิสซึ่งของสถาบันการเงินนี้จะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งจะต้องสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ได้ด้วย ส่วนผู้ประกอบการอิสซึ่งรถยนต์ที่มิใช่สถาบันการเงินไม่มีมาตรการทางกฎหมายใด ๆ เข้ามากำกับดูแลการจัดตั้งธุรกิจอิสซึ่งรถยนต์ขององค์กรธุรกิจอิสซึ่งนี้เป็นการเฉพาะ หากมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อกระทรวงพาณิชย์แล้วย่อมสามารถประกอบธุรกิจอิสซึ่งได้ทันที ซึ่งการที่ผู้ประกอบการอิสซึ่งเหมือนกันแต่แตกต่างกันตรงที่องค์กรหนึ่งเป็นสถาบันการเงินและอีกองค์กรหนึ่งมิใช่สถาบันการเงิน องค์กรที่เป็นสถาบันการเงินมีการกำกับดูแลการจัดตั้งธุรกิจอิสซึ่งที่เข้มงวดกว่าองค์กรที่มิใช่สถาบันการเงินย่อมส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการประกอบธุรกิจอิสซึ่งระหว่างสององค์กรขึ้น

อีกทั้งอาจส่งผลให้องค์กรธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ที่มีการกำกับดูแลที่เข้มงวดมากกว่าหันมาประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์โดยการจัดตั้งบริษัทในเครือหรือบริษัทลูกขึ้นมาประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์แทน เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงข้อบังคับที่เข้มงวดเกินไปนั่นเอง ซึ่งหากนำการประกอบธุรกิจลิสซิ่งของประเทศไทยมาเปรียบเทียบกับประเทศอังกฤษ ที่ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับลิสซิ่งไว้ โดยเฉพาะ การจัดตั้งองค์กรที่ประกอบธุรกิจลิสซิ่งของประเทศอังกฤษก็ได้เป็นไปได้โดยเสรี เช่นประเทศไทย แม้ว่าประเทศอังกฤษมีการนำกฎหมายที่ใกล้เคียงมาปรับใช้ แต่องค์กรธุรกิจที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการการค้าที่เป็นธรรมเสียก่อน จึงจะประกอบธุรกิจลิสซิ่งได้ ซึ่งแม้ว่าประเทศไทยจะมีการนำกฎหมายที่ใกล้เคียงมาปรับใช้กับการประกอบธุรกิจลิสซิ่งขององค์กรธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงินเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ แต่กฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งของประเทศไทยก็ไม่มีข้อกำหนดให้การจัดตั้งองค์กรธุรกิจลิสซิ่งต้องมีการขออนุญาตประกอบการแต่อย่างใด และหากนำการประกอบธุรกิจลิสซิ่งของประเทศไทยมาเปรียบเทียบกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ย่อมเห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน เพราะสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีการบัญญัติกฎหมายลิสซิ่งไว้โดยเฉพาะ การประกอบธุรกิจลิสซิ่งจึงต้องมีการขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ของทางการเสียก่อน

ดังนั้นหากประเทศไทยมีการสร้างมาตรการทางกฎหมายเพื่อมาบังคับใช้กับการจัดตั้งบริษัทที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ทุกองค์กรให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ย่อมจะส่งผลให้องค์กรธุรกิจลิสซิ่งมีความมั่นใจในการประกอบธุรกิจลิสซิ่งและก่อให้เกิดการขยายตัวทางธุรกิจเพิ่มขึ้น อีกทั้งย่อมเป็นการสร้างการแข่งขันทางการค้า ที่เป็นธรรมด้วย

5.1.2 ปัญหาทางกฎหมายในการปรับบังคับใช้กฎหมายกับข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่งและสภาพบังคับของข้อสัญญาลิสซิ่งรถยนต์

การกำหนดข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่งและสภาพบังคับของข้อสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ของแต่ละองค์กรธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ย่อมมีการจัดทำสัญญาโดยมีการกำหนดข้อสัญญาแตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสัญญาลิสซิ่ง ทำให้ทราบว่าในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งเป็นสถาบันการเงินจะมีการกำหนดรายละเอียดและข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ไว้ให้ผู้ประกอบธุรกิจจัดทำเป็นมาตรฐานสำหรับแต่ละองค์กรธุรกิจลิสซิ่ง แต่ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งมิใช่สถาบันการเงิน คู่สัญญาจะจัดทำสัญญาลิสซิ่งเช่นใดก็ได้ซึ่งเป็นไปได้ตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญา แต่ในทางปฏิบัติผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งมักจัดทำสัญญาฝ่ายเดียวโดยจัดทำสัญญาในลักษณะที่ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ตน และการที่ไม่มีกฎหมายมากำกับดูแลธุรกิจลิสซิ่ง โดยเฉพาะ การจัดทำสัญญาลิสซิ่งรถยนต์จึงต้องนำหลักกฎหมายลักษณะเช่าซื้อที่ถือว่าเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งกับลิสซิ่งมาปรับบังคับใช้ แต่กฎหมายเช่าซื้อก็ไม่สามารถนำมาปรับ

บังคับใช้กับการทำสัญญาลิสซิ่งได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากกฎหมายลักษณะเช่าซื้อมิได้มีการกำหนดว่าข้อสัญญาจะต้องมีการกำหนดรายละเอียดและข้อตกลงของสัญญาเป็นเช่นใด อีกทั้งการประกอบธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ถือว่าเป็นกิจการที่จะต้องมีการควบคุมสัญญา ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจึงกำหนดให้การประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์เป็นธุรกิจที่ต้องมีการควบคุมสัญญา โดยมีคณะกรรมการว่าด้วยสัญญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เข้ามากำกับดูแลสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ให้มีหลักเกณฑ์และรูปแบบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมีการออกประกาศมาใช้บังคับสำหรับกรณีเช่าซื้อรถยนต์คือ ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2555 แต่การจะนำประกาศฉบับนี้มาใช้บังคับกับการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ก็ไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากธุรกิจที่ควบคุมสัญญาตามประกาศฉบับนี้มิได้รวมถึงธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ด้วยและหากจะนำพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาบังคับใช้กับสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ก็ไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างเต็มที่ เพราะพระราชบัญญัติฉบับนี้มิได้ใช้บังคับเป็นการทั่วไปทุกกรณีและการจะนำพระราชบัญญัติฉบับนี้มาบังคับใช้ได้ก็ต่อเมื่อมีคดีขึ้นสู่ศาลแล้วเท่านั้น เมื่อไม่มีกฎหมายที่จะนำมาปรับบังคับใช้กับข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่งและสภาพบังคับของข้อสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ส่งผลให้คู่สัญญามีการจัดทำสัญญาลิสซิ่งได้โดยเสรี โดยจะจัดทำสัญญาให้มีเนื้อความเช่นใดก็ได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งหากประเทศไทยมีกฎหมายที่เข้ามากำกับดูแลและควบคุมการจัดทำสัญญาลิสซิ่งเป็นการเฉพาะ ดังเช่นสาธารณรัฐฝรั่งเศส ย่อมจะทำให้มีการกำหนดรายละเอียดของข้อสัญญาลิสซิ่งให้มีลักษณะที่เหมาะสมก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่สัญญาได้

5.1.3 ปัญหาทางกฎหมายในการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในสัญญาลิสซิ่งรถยนต์

ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและที่มิใช่สถาบันการเงิน ประกอบธุรกิจลิสซิ่งขึ้นมาด้วยมุ่งหวังในผลประโยชน์ตอบแทนที่ตนจะได้รับ การจัดทำสัญญาลิสซิ่งย่อมมีการกำหนดค่าตอบแทนที่ผู้ประกอบการจะได้รับ นั่นคือดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งเป็นสถาบันการเงิน แม้ว่าจะมีประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่สถาบันการเงินสามารถเรียกเก็บจากผู้เช่าได้สูงถึงร้อยละ 28 ต่อปี โดยสถาบันการเงินจะมีการคิดดอกเบี้ยในกรณีลิสซิ่งแบบลดต้นลดดอก (Effective Rate) ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 83/2551 เรื่องหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ย ค่าบริการต่าง ๆ และเบี้ยปรับที่สถาบันการเงินอาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับก็ตาม แต่ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยฉบับนี้ใช้บังคับ

กับสินเชื่อที่เกิดจากการให้เช่าซื้อและการให้เช่าแบบลิสซิ่งในสินค้าที่ผู้ประกอบการธุรกิจมิได้จำหน่าย เป็นทางการค้าปกติเท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่งประเภทรถยนต์และรถจักรยานยนต์ด้วย ดังนั้นจึงไม่สามารถนำประกาศฉบับนี้มาบังคับใช้กับการให้เช่าแบบลิสซิ่งรถยนต์ได้ แต่จากการศึกษา เมื่อการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์เป็นการให้สินเชื่อประเภทหนึ่ง การกำหนดอัตราดอกเบี้ยของลิสซิ่งรถยนต์จึงเป็นไปตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส.80/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ย ส่วนลด ค่าบริการต่าง ๆ และเบี้ยปรับ สำหรับธนาคารพาณิชย์ ซึ่งตามประกาศฉบับนี้ให้มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในกรณีสินเชื่อแบบลิสซิ่งตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง ซึ่งอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของแต่ละธนาคารจะไม่เท่ากัน โดยมีได้มีการกำหนดเพดานขั้นสูงสุดที่สามารถเรียกดอกเบี้ยไว้ ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งที่เป็นธนาคารสามารถกำหนดอัตราดอกเบี้ยเช่นใดก็ได้ ซึ่งแม้ว่าจะมีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยเกินกว่าร้อยละ 15 ก็ย่อมทำได้ และหากนำมาพิจารณาประกอบกับประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส.01/2551 เรื่อง การอนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์ประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่งแล้วจะพบว่า การให้เช่าทรัพย์สินแบบลิสซิ่งของผู้ประกอบการจะคิดดอกเบี้ยแบบคงที่ต่อปี (Flat Interest Rate) หรือจะคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก (Effective Interest Rate) ก็ได้ ซึ่งการจะคิดดอกเบี้ยแบบใดนี้มีใช้บังคับแต่ถือเป็นทางเลือกให้กับผู้ประกอบการลิสซิ่ง และในทางปฏิบัติ ผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและที่มีใช้สถาบันการเงินมักมีการคิดดอกเบี้ยแบบคงที่ต่อปี เนื่องจากว่าการคิดดอกเบี้ยแบบนี้ทำให้ผู้ประกอบการได้ผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่าการคิดดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก ส่งผลให้ผู้เช่าต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราที่สูง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า การที่ให้ทางเลือกผู้ประกอบการลิสซิ่งสามารถเลือกแบบของดอกเบี้ยในการนำมาคำนวณดอกเบี้ยลิสซิ่งเอง ย่อมก่อให้เกิดปัญหาได้ เพราะผู้ประกอบการลิสซิ่งย่อมจะเลือกการคิดดอกเบี้ยแบบคงที่ซึ่งจะทำให้ตนได้ดอกเบี้ยสูงที่สุด ซึ่งหากมีการปรับแก้การคิดดอกเบี้ยลิสซิ่งโดยไม่ให้เป็นทางเลือกแต่ถือเป็นบังคับ ย่อมจะทำให้ผู้ประกอบการลิสซิ่งทุกองค์กร มีการคิดดอกเบี้ยเป็นมาตรฐานเดียวกัน

และการที่ไม่มีกฎหมายที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ไว้ ในกรณีของการกำหนดอัตราดอกเบี้ยในสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ของผู้ประกอบธุรกิจลิสซิ่งย่อมสามารถกำหนดได้เกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปี โดยการกำหนดอัตราดอกเบี้ยลิสซิ่งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจจะคิดดอกเบี้ยตามอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ที่ใช้เรียกเก็บดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อจากลูกค้า ซึ่งอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของแต่ละธนาคารจะไม่เท่ากัน โดยอัตราดอกเบี้ยอ้างอิงนี้จะมีอัตราดอกเบี้ยที่ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี แต่ถ้าหากผู้เช่ามีการผิมนัดผิคสัญญาเมื่อใดย่อมมีการคิดค่าตอบแทนเกินกว่าร้อยละ 15 ได้ ซึ่งส่วนที่เรียกเก็บเกินกว่าร้อยละ 15 นี้ถือว่าเป็น

เป็นคำตอบแทนอื่น ๆ ที่มีใช้ดอกเบี้ย ซึ่งการกำหนดให้มีการคิดดอกเบี้ยและคำตอบแทนอื่น ๆ ของผู้ประกอบการธุรกิจเงินในประเศไทยนี้คล้ายกับอนุสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ทางการเงินระหว่างประเทศ ค.ศ. 1988 ที่มีการกำหนดให้ผู้ให้เข้าสามารถให้ผู้เข้าชำระดอกเบี้ยและค่าเสียหายเมื่อผู้เข้าผิดนัดผิดสัญญาได้

ซึ่งการคิดคำตอบแทนลิขสิทธิ์ที่สูงเกินกว่าร้อยละ 15 ต่อปีนี้ ย่อมไม่เป็นการต้องห้ามตามพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ใช้บังคับเฉพาะหนี้อันเกิดจากการกู้ยืมเงินเท่านั้น ซึ่งตามสัญญาลิขสิทธิ์นั้นเป็นสัญญาเงินเชื่อประเภทหนึ่ง ที่แม้จะเกี่ยวข้องกับเงิน แต่ไม่ใช่การกู้ยืมเงิน ย่อมไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ให้เข้าก็ไม่มีควมผิดฐานเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา ซึ่งการที่ไม่มีกฎหมายกำหนดอัตราดอกเบี้ยและคำตอบแทนอื่น ๆ ในสัญญาลิขสิทธิ์รดยนต์ไว้ ย่อมทำให้ผู้ให้เข้าได้รับประโยชน์ในสัญญาลิขสิทธิ์รดยนต์จากผู้เข้าในอัตราที่สูง

5.1.4 ปัญหาทางกฎหมายในการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิขสิทธิ์และผลบังคับตามกฎหมาย

การประกอบธุรกิจเงินในประเศไทยมีทั้งผู้ประกอบการธุรกิจเงินซึ่งเป็นสถาบันการเงินและที่มีใช้สถาบันการเงิน แม้ว่าการประกอบธุรกิจเงินของสถาบันการเงินจะมีกฎหมายที่เข้ามากำกับดูแลทั้งเรื่องของการจัดตั้งองค์กรและเรื่อง การกำหนดข้อสัญญาลิขสิทธิ์ซึ่งก็ตามแต่ข้อตกลงในสัญญาลิขสิทธิ์ของผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินก็มีการกำหนดไว้เพียงรายละเอียดของสัญญาที่ควรมีเท่านั้น แต่มิได้มีการกำหนดเนื้อหาของข้อสัญญาแต่ประการใด

และจากการศึกษาข้อสัญญาลิขสิทธิ์ทำให้พบปัญหาว่า ข้อกำหนดของสัญญาลิขสิทธิ์ของแต่ละองค์กรทั้งผู้ประกอบการธุรกิจเงินที่เป็นสถาบันการเงินและที่มีใช้สถาบันการเงินจะมีการกำหนดไว้ในลักษณะที่ผู้ประกอบการธุรกิจเงินได้ประโยชน์มากเกินไป ซึ่งข้อกำหนดหนึ่งที่เป็นสาระสำคัญของสัญญาลิขสิทธิ์ก็คือ สิทธิในการบอกเลิกสัญญา ซึ่งทางฝ่ายผู้เข้าไม่สามารถบอกเลิกสัญญาก่อนกำหนดแต่เพียงผู้เดียว แต่ทางฝ่ายผู้ให้เข้าสามารถให้เข้าสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญากรณีที่ผู้เข้าผิดนัดผิดสัญญาไม่ชำระค่าเช่าได้ โดยกำหนดว่าหากผู้เข้าผิดนัดไม่ชำระค่างวดเพียงงวดหนึ่งงวดใดฝ่ายผู้ให้เข้าก็สามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ ซึ่งการกำหนดเช่นนี้ย่อมก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ทางฝ่ายผู้เข้า ซึ่งหากคู่สัญญาจะนำบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยการนำหลักสิทธิการบอกเลิกสัญญาเข้าชื่อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 574 ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 4 มาปรับใช้ก็ย่อมสามารถทำได้ โดยหากนำมาปรับใช้ สิทธิในการบอกเลิกสัญญาลิขสิทธิ์ของผู้ให้เข้าชื่อจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ต่อเมื่อผู้เข้าผิดนัดไม่ใช้เงินสองคราวติด ๆ กันก่อน แต่ว่าบทกฎหมายนี้มีใช้กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน คู่สัญญาย่อมตกลง

ให้แตกต่างจากบทบัญญัตินี้ได้ ซึ่งในกรณีนี้ซึ่งคู่สัญญาไม่ตกลงแตกต่างจากบทบัญญัติโดยสิ้นเชิง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาโดยอัตโนมัติของคู่สัญญาจะกำหนดไว้เช่นไรก็ได้ ทรายที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งเป็นไปตามหลักเสรีภาพของคู่สัญญาที่จะตกลงกัน และการจะนำประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่องให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา พ.ศ. 2555 ที่มีการกำหนดการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อรถยนต์ของผู้ให้เช่าซื้อไว้ว่าจะต้องมีการผิคนัดไม่ชำระค่างวดสามงวดติดต่อกัน ผู้ให้เช่าซื้อจึงจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้ มาบังคับใช้กับการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาโดยอัตโนมัติไม่ได้ เนื่องจากประกาศฉบับนี้มีได้กำหนดให้ใช้บังคับกับสัญญาที่ด้วย ซึ่งหากมีกฎหมายที่มาควบคุมการจัดทำสัญญาโดยเฉพาะย่อมสามารถกำหนดหลักเกณฑ์ รายละเอียดของสัญญาให้เป็นธรรมต่อคู่สัญญา รวมถึงการกำหนดสิทธิบอกเลิกสัญญาของฝ่ายผู้ให้เช่า โดยมีให้ผู้ให้เช่าสามารถใช้สิทธิบอกเลิกสัญญากรณีที่ผู้เช่าผิคนัดชำระเพียงงวดเดียวได้ อีกทั้งหากนำกฎหมายลิขสิทธิ์ ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสและอนุสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ทางการเงินระหว่างประเทศ ค.ศ. 1988 มาปรับบังคับใช้กับลิขสิทธิ์รถยนต์ในประเทศไทยจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดดอกเบี้ยและค่าเสียหาย เมื่อผู้เช่ามีการผิคนัดผิดสัญญา โดยกำหนดให้ผู้ให้เช่าสามารถเรียกให้ชำระค่าเช่าที่ค้างชำระ พร้อมด้วยดอกเบี้ยและค่าเสียหายอื่นและในกรณีที่ผู้เช่าผิคนัดผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ ผู้ให้เช่าอาจเรียกร้องให้ผู้เช่าชำระค่าเช่าที่เหลืออยู่ตามข้อสัญญาเร่งรัดหนี้ (An accelerate payment clause) ได้

5.1.5 ปัญหาในการกำหนดหน่วยงานหรือองค์กรที่เข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์รถยนต์

ปัจจุบันประเทศไทยมีการกำหนดหน่วยงานหรือองค์กรที่เข้ามากำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์รถยนต์เฉพาะองค์กรธุรกิจลิขสิทธิ์ที่เป็นสถาบันการเงินเท่านั้นในกรณีของธนาคารพาณิชย์หน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแล คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย หน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลบริษัทเงินทุน คือ กระทรวงการคลัง และหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลบริษัทประกันชีวิต คือ สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ) ซึ่งทั้งสามองค์กรของสถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์รถยนต์นี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เข้ามากำกับดูแลจะทำหน้าที่กำกับดูแลทั้งการจัดตั้งการประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ซึ่งและกำกับดูแลการกำหนดข้อสัญญาลิขสิทธิ์ เพื่อให้การประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ของแต่ละองค์กรมีมาตรฐานเดียวกัน ส่วนการประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ที่มีใช้สถาบันการเงินที่มีการจัดตั้งเป็น นิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อกระทรวงพาณิชย์เช่นเดียวกับการจัดตั้งบริษัททั่วไป การประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์รถยนต์ขององค์กรธุรกิจนี้ยังไม่มีการกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ เข้ามาทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจลิขสิทธิ์

ให้ดำเนินการเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ทั้งในเรื่องของการจัดตั้งองค์กรธุรกิจหรือการกำหนด ข้อตกลงในสัญญาลิสซิ่ง ซึ่งหากมีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจลิสซิ่งขึ้นมาบังคับใช้เป็นการ เฉพาะเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศส ที่จะมีเจ้าหน้าที่ของทางการเข้ามากำกับดูแลการประกอบ ธุรกิจลิสซิ่ง ย่อมจะมีการกำหนดให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องเข้ามากำกับดูแลการประกอบ ธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ให้มีการดำเนินการจัดตั้งและ การดำเนินการจัดทำสัญญาให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน อีกทั้งหากมีมาตรการทางกฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญา ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เข้ามากำกับดูแลสัญญาลิสซิ่ง โดยให้การประกอบ ธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญาเช่นเดียวกับการประกอบธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เช่าที่จะไม่ถูกผู้ให้เช่าเอารัดเอาเปรียบจากการกำหนดข้อสัญญาและใช้ สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซิ่ง โดยไม่เป็นธรรม

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง รถยนต์และกฎหมายที่นำมาปรับใช้กับข้อสัญญาลิสซิ่งรถยนต์ ทำให้ทราบว่าปัจจุบันยังไม่มี กฎหมาย ที่นำมาบังคับใช้กับลิสซิ่งรถยนต์โดยเฉพาะ ทำให้ต้องนำหลักกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาปรับบังคับใช้ จึงทำให้เกิดปัญหาในการปรับบังคับใช้ กฎหมายทั่วไปกับลิสซิ่งรถยนต์อยู่หลายประการ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะมาตรการทางกฎหมาย ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ ดังนี้

5.2.1 การกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการจัดตั้งบริษัท ที่จะประกอบธุรกิจ ลิสซิ่งรถยนต์และการกำหนดหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์

เห็นควรมีการเร่งรัดตรากฎหมายที่ปัจจุบันยังคงเป็นเพียงร่างกฎหมายเท่านั้น คือ ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (เรื่อง เพิ่มเติมให้สัญญาลิสซิ่งเป็นเอกเทศ สัญญาประเภทหนึ่งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3) ออกมาใช้บังคับซึ่งร่างกฎหมาย ทั้งสองฉบับนี้ได้มีการตราขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการกำกับดูแลการจัดตั้งองค์กร ที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง การกำหนดหน่วยงานที่จะเข้ามากำกับดูแลธุรกิจลิสซิ่งและกำหนด มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับสัญญาลิสซิ่งไว้โดยเฉพาะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจลิสซิ่ง พ.ศ. จะช่วยในการกำกับดูแล การจัดตั้งองค์กรที่จะประกอบธุรกิจลิสซิ่ง รวมทั้งการกำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล การประกอบธุรกิจลิสซิ่งรถยนต์ โดยมีการกำหนดให้การประกอบธุรกิจลิสซิ่งจะต้องมีการ

ขออนุญาตประกอบการเช่นเดียวกับสาธารณรัฐฝรั่งเศสที่การประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ซึ่งต้องมีการขออนุญาตต่อเจ้าหน้าที่ของทางการเสียก่อน อีกทั้งมีการกำหนดผู้ที่สามารถประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ซึ่งคุณสมบัติของผู้ที่จะประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ และการเพิกถอนหรือยกเลิกทะเบียนธุรกิจลิขสิทธิ์ซึ่งด้วยซึ่งหากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ก็จะมีหน่วยงานที่เข้ามากำกับดูแลธุรกิจลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นการเฉพาะนั้นก็คือกระทรวงการคลังโดยมีนายทะเบียนเป็นผู้มีอำนาจ

2. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (เรื่อง เพิ่มเติมให้สัญญาลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นเอกเทศสัญญาประเภทหนึ่งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3) จะช่วยในการกำหนดข้อตกลงในสัญญาลิขสิทธิ์และสภาพบังคับของข้อสัญญาลิขสิทธิ์รถยนต์ของทุกองค์กรที่ประกอบธุรกิจลิขสิทธิ์ให้มีสาระสำคัญและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

5.2.2 ควรมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการปรับบังคับใช้กฎหมายกับข้อตกลงเกี่ยวกับการเรียกผลประโยชน์ตอบแทนในรูปของอัตราดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในสัญญาลิขสิทธิ์รถยนต์

ในเรื่องของการกำหนดอัตราดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในกรณีของการกำหนดอัตราดอกเบี้ย ผู้เขียนเห็นว่าควรมีกฎหมายที่กำหนดอัตราดอกเบี้ยลิขสิทธิ์ไว้ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี โดยใช้อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงของธนาคารที่เป็นอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ โดยอ้างอิงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส.83/2551 เรื่องหลักเกณฑ์การปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ย ค่าบริการต่าง ๆ และเบี้ยปรับที่สถาบันการเงินอาจเรียกได้ในการประกอบธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ โดยควรมีการแก้ไขให้ลิขสิทธิ์รถยนต์อยู่ภายใต้การกำกับของประกาศฉบับนี้ด้วย เพื่อที่จะได้มีเกณฑ์อัตราเพดานขั้นสูงในการกำหนดการเรียกดอกเบี้ยและค่าตอบแทนอื่น ๆ ในสินเชื่อประเภทลิขสิทธิ์รถยนต์เพื่อให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน และควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2479 เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้มีการบังคับใช้มาอย่างยาวนานโดยที่ไม่เคยมีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน โดยควรแก้ไขให้พระราชบัญญัตินี้สามารถนำมาใช้บังคับกับลิขสิทธิ์ด้วย เพื่อที่จะได้มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องปรามมิให้ผู้ให้เช่าเรียกดอกเบี้ยลิขสิทธิ์ที่สูงเกินควรอันจะส่งผลกระทบต่อผู้เช่าซึ่งเมื่อมีกฎหมายที่เข้ามาควบคุมการคิดดอกเบี้ยลิขสิทธิ์แล้ว และภายหลังมีการคิดดอกเบี้ยสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดก็ให้นำพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา พ.ศ. 2475 มาบังคับใช้ส่วนการคิดค่าตอบแทนอื่น ๆ นอกจากดอกเบี้ยถือเป็นเบี้ยปรับ หากผู้ให้เช่าเรียกสูงเกินส่วนก็นำหลักกฎหมายเรื่องเบี้ยปรับมาบังคับใช้โดยให้ศาลลดเบี้ยปรับลงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับคู่สัญญา และแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยจะอยู่ในอัตราที่สามารถเรียกได้ตามที่กฎหมายกำหนดแล้วแต่ในเรื่องการกำหนดแบบของการคิดดอกเบี้ย เมื่อลิขสิทธิ์รถยนต์เป็นการให้สินเชื่อประเภทหนึ่ง

เช่นเดียวกับการให้สินเชื่อประเภทอื่น ๆ จึงควรมีการกำหนดแบบวิธีในการคิดดอกเบี้ยลิสซึ่ง ให้เป็นแบบลดต้นลดดอกไม่ใช่การคิดดอกเบี้ยแบบคงที่ ซึ่งควรกำหนดให้เป็นบทบังคับมิใช่ให้ เป็นทางเลือก เพราะการคิดดอกเบี้ยแบบคงที่ทำให้มีจำนวนดอกเบี้ยที่ฝ่ายผู้ประกอบการจะได้รับ จากผู้บริโภคนั้นในจำนวนเงินที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยแบบลดต้นลดดอก ดังที่ผู้เขียน ได้วิเคราะห์ไว้แล้ว ในบทที่ 4

5.2.3 ควรมีการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซึ่ง รดยนต์และผลบังคับตามกฎหมาย

เห็นควรให้มีการผลักดันร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและ พาณิชย (ฉบับที่ ...) พ.ศ. (เรื่อง เพิ่มเติมให้สัญญาลิสซึ่งเป็นเอกเทศสัญญาประเภทหนึ่งใน ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย บรรพ 3) บังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไปเนื่องจาก ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการบัญญัติหลักการที่เกี่ยวกับสัญญาลิสซึ่งไว้เป็นการเฉพาะ และมีการกำหนดการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซึ่งไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ไม่ต้องมีการนำหลักกฎหมาย ที่ใกล้เคียงอย่างอื่นมาปรับบังคับใช้กับสัญญาลิสซึ่งรดยนต์ อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้ให้เช่า แบบลิสซึ่งใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้เช่า

และเห็นควรเสนอให้คณะกรรมการว่าด้วยสัญญาตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 เข้ามาควบคุมการทำสัญญาลิสซึ่งรดยนต์ โดยมีการออกประกาศคณะกรรมการ ว่าด้วยสัญญาให้ธุรกิจลิสซึ่งรดยนต์เป็นธุรกิจที่ควบคุมสัญญา เหมือนกับการควบคุมธุรกิจเช่าซื้อ รดยนต์ ซึ่งหากมีการควบคุมโดยคณะกรรมการควบคุมสัญญาจะทำให้มีการวางหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ข้อสัญญาในส่วนสาระสำคัญ การจำกัดการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาของผู้ให้เช่าไม่ให้ใช้สิทธิในทาง ที่จะทำให้ผู้เช่าเสียเปรียบ โดยจะใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาลิสซึ่งได้ต่อเมื่อผู้เช่าผิดนัดไม่ชำระค่างวด ติดต่อกันสามงวดเท่านั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้ประกอบธุรกิจลิสซึ่งจัดทำข้อสัญญาเป็นอย่าง อื่นอันเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคเกินควร